

COPIII INFECTAȚI CU HIV

La începutul lui 1989, jumătate dintre copiii aflați în orfelinatele din județul Constanța erau infectați cu HIV. FOTO: Arhiva personală Rodica Mătușa

Încă din 1988 au început să moară copii. Mulți, mult mai mulți decât în anii precedenți. În luna martie, în județul Constanța au murit 88 de sugari. Din vina medicilor, s-a spus atunci. Și tot așa, decese au continuat. Câte două, trei cruci pe zi se ridicau din țărâna rece la căpătâiul copișailor.

S-au întrunit comisiile de judecată a deceselor. Medicii au luat, pe rând, fișele de observație și-au încercat să înțeleagă. Unde-i greșea? Evoluția bolilor era ciudată, nefirească. Tratamentele nu mai aveau efect, iar medicii, care aii de zile și-au făcut treaba cum se cade, au fost înfrânți în lupta cu boala. Părea că nimic nu mai funcționează cum trebuie.

Din Comisia Județeană de judecată a deceselor a făcut parte și șefa secției de copii din cadrul Spitalului Clinic de Boli Infecțioase, medicul Rodica Mătușa. În județul Constanța,

ea a fost cea care a trebuit să facă față unei probleme copleșitoare.

„Chiar din '88, îmi puneam întrebarea «ce se întâmplă? De ce mor atâția copii?»». Eu făceam parte din Comisia Județeană care judeca toate decesele copiilor. Eram aceiași medici, eram destul de bine instruiți, făceam tratamentul cum îl făceam în mod obișnuit, dar copiii nu răspundeau la el. Aveau o evoluție atipică și dezvoltau tot felul de boli ciudate. Nu-mi explicam de ce un copil mic face zona zoster, herpes zoster, înainte de a face varicelă... Era totul pe dos. De ce la tratamentul cu antibiotic nu răspunde? De ce sunt atât de mulți copii foarte slabi...? Au fost întrebări care ne măcinau, dar au rămas fără răspuns până în mai 1989. Până atunci, nu ne-am gândit la SIDA, dar ne-am închipuit că trebuie să fie o boală nouă.

Noi, infecționiștii, am început să aflăm despre SIDA în 1988, când profesorul Ludovic Păun ne-a chemat la București să ne instruiască puțin despre o boală nou apărută. Nu prea mult, pentru că în ziua aceea de sus, nu aveam nevoie să știm prea multe, ca și cum SIDA avea interdicție în România. Mereu ni se spunea: «Știți, la noi n-are cum s-ajungă. Dar, fiind o nouă boală infecțioasă, ar fi bine să aflăm despre ea».

La începutul lui '89 am început să ne gândim că este vorba de SIDA, când Bucureștii făcuseră diagnosticul căteva cazuri la copii. Ideea să-i testeze HIV le-a venit pediatriilor și infecționiștilor - pentru că profesorul Berceanu și infecționiștii deja pusese diagnosticul de SIDA la adulți, din '85. După testarea de la București, când au văzut că sunt foarte mulți copii infectați, ni s-a spus: «Testați toți copiii din leagăne, pentru HIV!».

Și s-a făcut testul. Grozăvia mare a fost că, la Constanța, jumătate din copiii din leagăne erau infectați cu HIV. Într-un leagăn erau două-trei sute de copii. Și aveam trei leagăne în județ.

După testare, m-am trezit că au fost trimiși la Secția de boli infecțioase sute de copii, adevărate schelete vii. La un moment dat, cred că aveam trei sute și ceva de copii. Nu mai aveam unde să-i pun. S-au făcut niște saloane în subsol - în fosta Secție de psihiatrie din curtea Spitalului Municipal - ca să nu-i băgăm în secțiile normale. Și, pentru că nu aveam loc suficient, într-un pătuț de copii - din acelea de fier, cu plasă - puneam câte patru-cinci copii, de-a latul, înfășați și foarte slabi... parcă erau niște mumii.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Privăți de sejururi în străinătate, românii se imbulzeau în stațiunile autohtone de la mare și munte. Indiferent de anotimp, complexul balnear „Doina” din stațiunea Neptun, situat la 100 de metri de gară, își oferea serviciile suferinșilor de boli reumatice și nu numai. Cei interesați de serviciile complexului (instalații de balneologie, hidrokinetoterapie, băi în bazine cu apă de mare, gimnastică medicală, masaj subacvatic, electroterapie) își procurau bilete prin agențiile de turism și de la agenția Sălii Palatului Republicii din București. Tratamentele pentru combaterea îmbătrânirii premature și regenerării funcțiilor organismului se bazau pe medicamentele miraculoase descoperite de cercetătoarea Ana Aslan. Gerovitalul, Aslanvitalul, Pell-Amarul au devenit de mult un brand medical românesc, exportat cu succes în afara țării. Cazarea la hotelul de categoria întâi, masa și tratamentul costau 85 de lei de persoană.

Pregătiri estivale

Pe litoral, pregătirile pentru perioada estivală erau în toi, căci „românul face iarna car și vara sanie”. În stațiunile de pe litoralul Mării Negre, întreprinderea comercială de stat pentru alimentație publică număra peste 200 de restaurante, cofetării, pizzerii, bufete, cantine-restaurant, unități „Gospodina”. Crăciun Bordei, directorul întreprinderii, „dezvăluia” în paginile ziarului constănțean Dobrogea Nouă, „programul de modernizări, înnoiri și întimizări” pentru vara ce urma. Pe lista de priorități erau restaurantele „Capitol”, „Boema”, „Rapsodia”, Complexul „Balada”, Ceainăria „Lido”, Discoteca „Orient”, Pizzeria „Cin Cin”, cramele „Pelican” și „Dobrogea”, Terasa „Cina”. La Restaurantul „Marea Neagră” urma să se inaugureze o secție specializată pe sandvișuri.

Peste plan, dar în lipsă

„Biciuții” permanent de indemnurile pentru realizarea planului, „oamenii muncii” de la întreprinderea Electrocentrală Pitești au contribuit la cincinal, în prima parte a anului, cu 1,7 milioane de Kwh. Succesul s-a datorat, se zicea, utilizării turboagregatelor și cazanelor de aburi și asigurării unei asistențe tehnice corespunzătoare în timpul celor trei schimburi de lucru. Agenția Agerpres a relatat și despre „succesele în muncă” ale energeticienilor de la Electrocentrala Deva. Secretul lor? Ne răspunde aceeași agenție de presă. Gospodăria judicioasă a combustibilului și reducerea consumului de energie electrică. Gazetarii nu spuneau însă și de ce se intrupeau tot mai des curentul. Iar iluminatul public era ca și inexistent!

(Continuare în pag. a II-a)

Omul nou la cules de cartofi

Ura și la porumb! Înghesuții dis-de-dimineață în autobuze sau remorci trase de tractoare, elevii erau depuși la câmp. CAP-urilor și IAS-urilor întreprinderi Agricole de Stat, aproape falte, li se stricau recoltele pe câmp, n-aveau cu cine să le culeagă, fiindcă n-aveau cu ce plăti. Elevii se lepădau bucurii de ore. La dirigenții li se băga în cap că, munca lor e un act de patriotism, izvorât din înalta conștiință a omului nou. De ce ajunseseră IAS-urile în situația asta, nu mai era treaba conștiințelor elevilor, a părinților, a profesorilor. Cândva, plantatul pomilor fructiferi, creșterea viermilor de mătase și pusul cartofilor în cuiburi la pătrat pe lotul experimental al școlii erau chiar practică agricolă. Lucrurile s-au schimbat,

vorba cântecului, o dată cu țara. Practică agricolă (fostă muncă voluntară, patriotică) ajunsese muncă la negru. Rar și în foarte puține locuri plătită. Era chiar exploatare, dar la vârsta asta nu percepi lucrurile dramatice. Elevul sau studentul, om nou, în plină formare, era supravegheat la practica agricolă de profesori, asistenți, conferențieri și de angajați ai fermei. Aceștia răspundeau de planul la cules și erau cu ochii-n patru, ca să nu-și umple tineretului revoluționar sarsanalele cu ce culegeau. La fructe, viața era mai relaxată. Mâncai în voie cât puteai să mănânci, mai primeai ceva și la plecare, în funcție de dărnicia IAS-ului.

La cartofi, lucrurile se complicau. Cartoful era de bază, cămărele blo-

curilor se umpleau cu saci de cartofi pentru iarnă, iar scările miroseau de jos până sus a tocăni.

Întâmplarea petrecută în '89 e greu de crezut. Veneam de la Bran, îmi făcusem o documentare, și până la Cristianu mă adusesse cineva de-al locului. Aici urma să mă descurc. Norocul s-a numit o rablă de autobuz ticșit cu elevi, gata de plecare spre Brașov. Fuseseră la cules și erau cu ochii-n patru, ca să nu-și umple tineretului revoluționar sarsanalele cu ce culegeau. La fructe, viața era mai relaxată. Mâncai în voie cât puteai să mănânci, mai primeai ceva și la plecare, în funcție de dărnicia IAS-ului.

(Continuare în pag. a II-a)

Viza de Occident și „Meridianele cântecului și dansului”... INTERZISE!

Unele dintre amintirile mele sunt neplăcute sau chiar dureroase, în pofida faptului că eram prezentatorul numărul 1, „cap de afiș” la toate festivalurile importante și emisiunile radio și TV. Cum aș putea uita de pildă, că nu aveam viză pentru Occident, fiindu-mi cu regularitate refuzată ori de câte ori eram invitat la diferite manifestări muzicale din afara țării? Există temerea că m-aș fi dus la Europa Liberă, pe urmele regretatului meu bun prieten Cornel Chiriac sau ale lui Andrei Voiculescu. De altfel, chiar la începutul 1989 am fost vizitat acasă de o persoană care s-a recomandat doar: „Știți de unde sunt!”, și care mi-a spus că, dacă accept să iau legătura cu toți cunoștii mei fugiți în Vest și apoi să povestesc unde și ce trebuie, obținerea mult-

răvnitei vize nu va mai fi o problemă. Care a fost răspunsul meu?... Eu niciodată nu am primit acea viză. Tot în 1989 am primit, ca de obicei, o mulțime de invitații la Festivalurile de Jazz de la Haga (Olanda) și Nürnberg (Germania), dar și în SUA, din partea revistei Billboard, pentru că eram corespondentul celebrei publicații, ceea ce îmi cauzase mari neplăceri și „convocări”. Am procedat ca de fiecare dată, conștiincios, dar fără speranțe, completând formulare tip în „Nicolae Iorga”, dar am primit de fiecare dată plăciri cu răspunsuri negative. Cât le mai de o persoană care s-a recomandat doar: „Știți de unde sunt!”, și care mi-a spus că, dacă accept să iau legătura cu toți cunoștii mei fugiți în Vest și apoi să povestesc unde și ce trebuie, obținerea mult-

care am gustat și am avut atâtea succese. Mulți își amintesc probabil de celebra emisiune „Meridianele cântecului și dansului” care dura o jumătate de oră în acea perioadă când tot programul TVR ținea 2 ore! Se transmitea în fiecare joi seara și mi se întâmpla și azi să-mi povestească oamenii cu câtă nerăbdare așteptau acele 30 de minute care îi conectau la un univers îndepărtat și atât de răvnit. Întreaga săptămână căutam pe la prieteni, pe videocasete, filmări cu muzică străină (înregistrări din concert, videoclipuri) fiind vorba de aceiași oameni cu care schimbam muzică de ultimă oră, adusă în general de amicii noștri de la TAROM, piloți și stewardese. Eu, având ca sursă oficială topurile din revista Billboard, făceam „liste” cu fratele meu, Florin Silviu Ursulescu, iar după câteva zile sosea prețioasa încărcătură, aceasta fiind și sursa de muzică de ultimă oră difuzată de noi la Radio. Revenind, deci, copiam aceste filmări pe MGM, la televiziune, după ce selectam ce ni se părea mai bun, alternam cu piese românești - făceam filmări speciale (iar printre cei lanșați de noi s-a numărat și Laurențiu Cazan).

(Continuare în pag. a III-a)

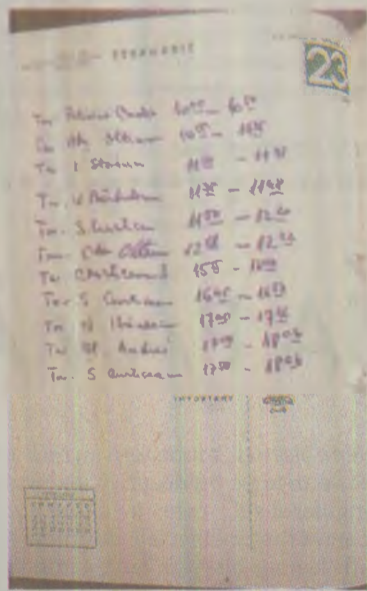
AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Altă zi în care discuțiile au început la Cabinetul 2 la ora 10:00. Din nou Poliana Cristescu (10:00-10:50). „Tovarășei”, s-a spus, îi plăcea „bărfa”. Învățase din stilul de lucru al „tovarășului de viață” să-și înceapă întrevederile cu un „ei, cutare, ce mai e nou?”. Iar „cutarele” după ce raporta realizările și neajunsurile din sectorul său, trecea invariabil la „spovedirea păcatelor” ce le cunoștea.

Ar fi avut „probleme de arătat” în prelungirile lor întâlniri și Poliana Cristescu: în 1989 era deputat și secretar al Marii Adunări Naționale, membru al Consiliului Național al FDUS și al Comitetului de Conducere al Consiliului Național al științei și învățământului, vicepreședinte al Consiliului Național al Femeilor. Plus „Șefa” pionierilor și membru în CC al PCR!

De patru ori Silviu Curticeanu a fost chemat apoi la Cabinetul 2. Aproape un ceas de indicații și muștrulială - plus „indicațiile” Cabinetului 1 - în pregătirea ședințelor de-a doua zi. De două ori chemat și reținut a fost și Constantin Olteanu, secretar al CC cu propagandă. Ion Stoian, Vasile Bărbulescu, Nicolae Ibaneșcu și Ștefan Andrei au fost ceilalți „invitați” ai Elenei Ceaușescu până la ora 18:06.

Cu Ștefan Andrei, viceprim-ministru al Guvernului și membru supleant al CPEx, soții Ceaușescu se aflau într-o relație foarte specială. Andrei era partenerul preferat de Nicolae Ceaușescu la șah. Îi plăcea deo-

sebit pentru reacția verbală promptă și „istetișma oltească” afișate cu succes în postul de șef al diplomației românești (1978-1985). Nelipsit era și seara de la „clubul” soților Ceaușescu. Invitat însă totdeauna fără soție. Animozitatea cuplului Ceaușescu împotriva Violetei Andrei și sfaturile date soțului de-a se „orienta” spre divorț - opinează în memoriile sale, Dumitru Popescu - nu erau strict cauzate de statutul ei de artistă. Maxim Berghianu (ministru Muncii) se însurase și el cu o actriță (Silvia Popovici) și nimeni nu cârtise. Ștefan Andrei însuși victima unor „presțiuni puternice și insidioase” deoarece soții Ceaușescu l-ar fi vrut ginere, scrie (recomandându-se a-i fi fost prieten) Dumitru Popescu.

Lavinia BETA

JURNALE PERSONALE 23 FEBRUARIE

Totuși, cronică lui Marian a apărut în Tribuna de ieri. Atunci de ce a lui Iorgulescu a dispărut din România literară? Ori poate dispoziția nu ajunsesse în provincie (sau prea târziu). Din păcate, cei din redacție au tăiat cronică lui Marian în două, dând mai mult spațiu unei cronici la o carte de Sorin Preda. A doua jumătate a cronicii lui M. la romanul lui G. s-a amânat pentru săptămâna viitoare. Dacă va mai putea apărea! Procedu nu prea frumos, fiind vorba despre cartea unui coleg de redacție și despre cronicarul „en titre” al revistei - Lungă discuție cu Alexandru Vlad. Cred că jurnalul lui din Grecia trebuie să fie foarte interesant. Să i-l cer o dată. Firește, nepublicabil. -Continuă lectura romanului lui G., care nu mă pasionează; imi pare lent, redundat, lipsit de epic și fără

o miză mare, chiar dacă de un aparent curaj, care merge mai mult spre jejul existenței noastre de azi. Faptul că eroul e un gazetar, care nu ezită să afirme că una gădește și alta scrie, poate fi un indiciu care să explice oprirea cărții. E prea proaspăt în memorie isprava ziaristilor de la România liberă... În Parlamentul European, intervenția lui Eugen Ionescu. Ecouri în presă. Dan Alexe depune și el mărturie, tot acolo. Cine e Dan Alexe? Numele mi-e cunoscut, dar nu-l pot localiza. G. despre „jurnal”, în „Drumul cenușii”: „Nu putem trăi la nesfârșit ascunși sau ascunzând mereu adevărul... Cineva trebuie să țină și un jurnal al evenimentelor și întâmplărilor mărunte sau mai puțin mărunte, pentru ca ele să nu dispară o dată cu cei care le-au făcut”. (p. 123). Da, da, foarte adevărat!

Mircea Zaciu, Jurnal IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 407-408

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Floarea momârlanilor, rasă de pe fața pământului

Câmpu lui Neag era un sat de oameni harnici, de momârlani cu gospodării întinse pe curele lungi de pământ, ce cuprindeau casa, grajdurile, pășuni și păduri. În 1989, o veste le-a înghețat inima sătenilor: statul hotărâse demolarea a 39 de case din vatra satului, plus biserica, pentru extragerea hulei în urma de carieră. Violeta Mojaocă, urmasă a unei vechi familii înstărite din Câmpu lui Neag, care a întemeiat localitatea, avea 30 de ani atunci. A văzut rămășițele fratelui ei, înmormântat de nici un an, răscolite de bulldozor. Și-a văzut tatăl plân-

gând pentru prima oară în viață și întors din drum de un vecin, căci se ducea în pădure să-și pună ștreangul de gât. Și a mai văzut casa bătrânească a bunicilor, casa copilăriei și a fratelui mort doborâte în câteva zile, ca și cum n-ar fi fost. S-a chinut, imediat după Revoluție, să recapete din pământurile familiei, chiar în preajma vechii moșii. La licitație din 1992, bătrânul Mojaocă s-a dus cu 300.000 de lei să-și recapete din pământul expropriat cu forță.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

23 februarie (joi)
Soarele a răsărit la 7:03, a apus la 17:55
Luna a răsărit la 20:57, a apus la 7:55
Sărbătoare creștină:
Sfântul Mucenic Policarp, Episcopul Smirnei; Cuvioasa Gorgonia

S-a întâmplat la 23 februarie 1989

- Cu prilejul celei de-a 41-a aniversări a victoriei din februarie 1948 a oamenilor muncii din Cehoslovacia, Prezidiul CC al PCC a adresat întregului popor chemarea de a-și uni eforturile în vederea edificării în continuare a socialismului în Cehoslovacia. Documentul, informa agenția CTK, sublinia necesitatea îndeplinirii sarcinilor de dezvoltare economică pe acest an, pentru pregătirea celui de al VIII-lea Congres al PCC, programat să se desfășoare în luna mai 1990 la Praga
- Într-o declarație făcută presei, primul-ministru al Sudanului, Sadik El Mahdi, a arătat că un reprezentant al Guvernului său urma să plece la Addis Abeba, unde a avut convorbiri cu oficialități ale Etiopiei asupra mijloacelor de a se întrona pacea în Cornul Africii
- În localitatea vest-germană Frankfurt pe Main s-a deschis Târgul internațional de bunuri de larg consum. România a fost prezentă cu produse de sticlărie, cristal, ceramică, tricotate, confecții și produse ale industriei mici și cooperăției meșteșugărești
- Potrivit declarației generalului brazilian Pericles Ferreira Gomes, comandantul Misiunii Națiunilor Unite de Verificare în Angola (UNAVEM), aproape 5.000 de soldați cubanezi au părăsit teritoriul Angolei, conform programului de retragere fixat prin acordurile tripartite de pace - în urma agenția de știri portugheză Lusa

Romona VINTILĂ

CARICATURA ZILEI

OMUL NOU LA CULES DE CARTOFI

(Urmare din pag. 1)

Cele două profesoare obosite abia așteptau să ajungă acasă. Îmi mărturisesc că treaba asta cu cartofii și, în general vorbind, cu munca patriotică le dădea programă peste cap. Elevii ajungeau acasă frânți, li se întreprușea și lumina două ore, așa că nici vorbă să mai facă vreo lecție. Când plecau pe mai multe zile, îi termina mizeria. Din cauza lipsei de apă făceau infecții la ochi, la gură. Unde exista vreo baie comunală apucau un șalpat pe săptămână.

După câțiva kilometri, un echipaj de Militiție a oprit autobuzul. Stăteam lângă șofer și nu văzusem să fi făcut vreo prostie. Rabla nu putea fugi, tabla îi scărșnea mai să se imprăstie, în plus, șoseaua era goală. Șoferul mi-a șoptit că l-a oprit pentru controlul sacozelor, pentru copii. Nu pricepeam. Un milițian s-a apropiat de ușă, a dat bună ziua tovarășelor profesoare, a întrebat dacă are cineva cartofi în sacoze, copiii au răspuns în cor: Nuuuu! Cu ce se ocupa Militiția! După cinci kilometri, al filtru. Același ritual. Înainte de intrarea în Brașov, înaintea unei benzinării, al treilea filtru. Aștia erau porniți rău de tot. În vreo 15 kilometri, trei filtre. Un milițian uscat și plictisit s-a urcat în autobuz și făra prea multe vorbe a răsturnat sacozele copiilor pe podeaua autobuzului. Din trei au căzut câțiva cartofi, patru din prima, câte trei din celelalte două. Zece cartofi. Vreo două chile. S-a lăsat tăcerea. Profesorarele au reacționat diferit. Una tăcea, privind speriată. Cealaltă era violentă: Asta e furt! Sunteți niște hoști! S-a înfipt în amărâtul ăla cu patru cartofi întrebându-l idiot! Ce faci, mă, cu cartofii? ăla începu să plângă, spunând printre sughițuri că i-a zis mamică-să să aducă și el trei-patru

Elevul sau studentul era supravegheat la practica agricolă de profesori, asistenți și angajați ai fermei. FOTO: AGEPRRES

cartofi pentru diseară. Profesoara îl amenința cu repetenția, urlând că-i trimite pe mă-sa și pe ta-su la pușcărie. Ceilalți doi, albi la față, așteptau să le vină rândul. Credeam că urletele sunt de ochii milițienilor, să-i impresioneze, să nu le reclame la județ. Milițienii au luat numărul autobuzului, numele școlii, aveau ce să raporteze, vigilență la cules de cartofi. Infricoșate, cele două cadre didactice au promis că vor lua măsuri. Pe străzile Brașovului, spre școală, profesoara isterică s-a comportat ca un satrap. Teroriza copiii, amenințându-i cu exmatricularea, zberzând că au făcut școală de răs, că ea nu vrea să fie dată afară din cauza

lor și nu mai pupă ei cules de cartofi pentru că sunt tâmpiți și hoți.

Cine dracu' mai pomenește cartofi desoperți cu echipajei și filtre pentru evadări? Omul nou era la limita infracțiunii. Excesul de zel al activiștilor de la județe era mai tare ca indicațiile, de aici și groaza profesoarelor de consecințe. După arestările inaugurate de vestitul Dincă în fermele zootehnice, din cauza animalelor moarte de foame, imi spuneam că practica agricolă se va face în curând cu botniță. Botnița, metafora pe care o inventase Zaharia Stancu în contul moșierimii, îi venea ca o mânășă omului nou.

Răzvan BĂRBULESCU

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Dincă în Amărăștii de Jos

Ce i-ar fi așteptat pe salariații care neglijau sarcinile de muncă, își amintește Eric Nicolău, inginer de mecanizare agricolă, din comuna Amărăștii de Jos (jud. Dolj).

„Dacă se considera că neglijezi sau distrugi producția, pierzi ceva sau furi, puteai fi sancționat. Se putea merge până la arestare. În fiecare unitate, produsele se adunau într-o bază de recepție. Țin minte că într-o primăvară a venit în control Ion Dincă. Și a intrat în curte la SMA-ul de la «Apele viii», cum se numea locul. Dorea să vadă cum este gospodăria fierului vechi. Pentru fier, oțel, aluminiu, fontă, span, de la strung trebuiau să existe containere separate. Prin curtea unității, spre lăzile în care se depozita fierul vechi, mergând, s-a împiedicat de o pompă hidraulică de tractor, fabricată din aluminiu. În momentul ăla a izbucnit. A făcut mare caz pe tema gospodăririi materialului, că noi îl risipim, că suntem irresponsabili. Tot certându-ne, și-a aruncat privirea alături, peste gard, unde se zăreau pătulele bazei de recepție de la «Apele viii». Controlând pe acolo, s-a oprit la un pătul volan, improvizat din panouri făcute din ștacheți, acoperite de carton de hidroizolație. Un pătul era rupt și intrase apă în el. O

parte din porumb mucegăise. Imediat a chemat Procuratura să constate pagubele produse. L-a chemat pe șeful bazei și a dispus arestarea lui timp de trei zile. Controalele astea băgau spaima în oameni.” Inaltul activist era poreclit, de altfel, „Te leagă”. Căci amenințarea lui era „Te leagă”, adică: „Te trimite în închisoare”.

Burebista și Ceaușescu

Săptămânal, Știința organiza colocvii cu teme științifice. În acea săptămână, arheologi renumiți (Alexandru Vulpe, Alexandru Suceveanu) și profesori universitari de istorie dezbăteau tema, «statorniciei și dăinuirii românești în vatra străbună». Studiarea civilizației geto-dacice devenise artileria grea a cercetării istorice din România anilor '80. Busturile strămoșilor Burebista și Decebal stăteau la loc de cinste alături de voievozii medievali Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Vlad Țepeș și tablourile oamenilor politici ai zilei - Nicolae și Elena Ceaușescu.

Taximetria „clandestină”

În ultimii ani, o nouă ocupație îmbogățise nomenclatorul neoficial al meseriilor, «Epoici de Aur» - taximetria „clandestină”. Din cauza taxurilor insuficiente și desființării autobuzelor de noapte, bucureștenii lansează un nou serviciu - taximetria

„clandestină”. „Se spunea adresa, se negocia prețul și toată lumea era multumită”, își amintește Petre Popovăț, „Petrecărețul ajungea comod acasă, iar proprietarul mașinii își rotunjea venitul cu o sumă nedeclarată și deci neimpozabilă. Acești taximetriști improvizati puteau câștiga într-o noapte, la orele de vârf (între 23:30 și 2:00), chiar și 1.000 de lei. Un salariu mediu de 2.000-2.500 de lei pe lună net.”

Florin MIHAI

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Noapte foarte grea. Nu dormim, nici ea, nici eu. Jurnal aparte.

Ștefan J. Fay, Caietele unui fii risipitor. Fragmente de Jurnal, București, Humanitas, 1994, p. 280

Ori de câte ori mă întorc din oraș, pe la orele amiezii, și e soare, observ cum cei trei plopi de lângă blocul meu sunt tăiați oblic de lumină. Acest lucru îmi produce de fiecare dată o vie incântare. Poate pentru că îmi sugerează însăși frumusețea, frumusețea pe care aș dori să o văd cât mai des.

Veneri Felea, Jurnalul unui poet levez, ianuarie 1955-martie 1993, București, Albatros, 2000, p. 720

ARTICOLUL ZILEI

Dezbateri fructuoase, dar nu peste tot lipsite de formalism

Moment important din viața organizației UTC adunarea generală de dare de seamă și alegeri reprezentativă al activității depuse, dar și un prilej pentru a stabili noi căi de angajare directă a colectivelor de tineri în soluționarea problemelor îndeplinirii planului pregătirii de luptă și politice al subunităților, în perfecționarea muncii educative, în întărirea ordinii și disciplinei militare, dezvoltarea grijii față de armament și tehnica de luptă din dotare, pe scurt, pentru înfăptuirea în alți parametri de calitate a prevederilor Directivei comandantului suprem.

Este de la sine înțeles că numai acolo unde birourile UTC reușesc să-și aprecieze cu obiectivitate munca depusă pentru mobilizarea uteciștilor, unde sunt evaluate rezultatele de pe poziții realiste, critice și autocritice, fără a aluneca pe panta supraaprecierilor ori a analizelor superficiale, adunarea de dare de seamă și alegeri își realizează scopurile educative. Ceea ce presupune ca, în primul rând, darea de seamă să se remarce prin justa măsură între fapte și critică, să fie pătrunsă de combativitate față de neajunsuri și, mai cu seamă, să propună căi prin care, în viitor, activitatea organizației să capete noi valențe.

Este tocmai ceea ce a făcut darea de seamă prezentată în organizația UTC din subunitatea de artilerie unde este secretar locotenent-major Iulian Aron. Se poate spune că, analizându-și munca, biroul n-a ocolit nici unul din domeniile principale de activitate a organizației. Într-o formă concisă, fără a fie vizavi, și mergând direct la subiect și punând de fiecare dată accentele acolo unde trebuie, s-a reușit să se oglindească veridic efortul biroului, al uteciștilor, sub conducerea organizației de partid, în vederea îndeplinirii sarcinilor ce le-au revenit. Este drept că biroul a și avut

la ce să facă referiri. Pentru că anul trecut a fost bogat în rezultate bune, cu trageri îndeplinite cu calificativ maxim, cu aplicații complexe, cu participări frumoase în etapa de masă a Festivalului național „Cântarea României”. Au fost, desigur, și neîmpliniri pe care darea de seamă nu le-a evitat, fiind evidentă intenția de a depista, în primul rând, cauzele care le-au generat și de a stabili măsuri concrete pentru implicarea mai hotărâtă a cadrelor tinere în organizarea unui număr sporit de activități de educație, pentru stimularea fiecărui utecișt în direcția autoperfectării pregătirii sale politico-ideologice, militare, de specialitate.

Nu aceleași aprecieri se pot face și la adresa dării de seamă prezentate în adunarea generală de plutonierul Marinică Mrejeru. Uteciștii au audiat doar o însuirire de fapte și de nume, alternativ, pozitiv și negativ, a unor formule care s-au repetat obsesiv ca niște clișee: „Biroul nu a acordat întotdeauna atenția cuvenită...”, sau „nu întotdeauna au fost organizate activități...” etc. etc. Nici o încercare de analiză, nici o deschidere spre munca de viitor. Preluând tonul materialului, și în adunarea generală rare au fost intervențiile care să spună cu adevărat ceva concret, de utilitate pentru conturarea unor modalități de acțiune în perspectivă. Uteciștii au vorbit cam despre aceleași lucruri, fără să-și exprime propria părere în legătură cu ele, fără să adopte o atitudine.

Cam la fel s-au putut lucurile în organizația UTC din subunitatea comandată de căpitanul Gh. Hurdubăi. După cum au vorbit tinerii militari, s-ar fi zis că nu au decât de dus și „mai departe frumosa tradiție ale subunității” (cu mici schimbări, expresia a fost rostită de mai toți cei care au luat cuvântul). Într-adevăr, aceste tradiții există, dar

despre ce trebuie întreprins concret, pentru a menține acele rezultate, nimeni n-a emis vreo părere. Desigur, unii dintre uteciștii prezenți în sală erau militari nou-veniți sub drapel, de aici și posibilitatea lor mai limitată de a veni cu astfel de propuneri, dar ce să spunem de gradați, de militarii de ciclu al doilea? Nu se poate obiecta că adunările la care am participat nu au fost pregătite din punct de vedere organizatoric. Numai că această pregătire s-a limitat în cazul amintit, doar la problemele procedurale, unele aspecte de fond fiind scăpate din atenție. Acolo unde însă s-a acționat cu adevărat ca dezbaterile să fie fructuoase, să se soldeze cu măsuri care să ducă la îmbunătățirea activității, aceasta s-a regăsit limpede și în combativitatea luărilor de cuvânt, în faptul că au fost avansate idei valoroase, a căror punere în practică va determina o și mai puternică angajare a uteciștilor.

În rezolvarea sarcinilor pregătirii de luptă și politice. Așa au decurs dezbaterile, de pildă, la organizația UTC unde este secretar locotenent Dorin Buruianu. Și fruntașii Vasile Rusu și Neculai Florescu și soldații Radu Stavarache și Gheorghe Miron, criticând unele aspecte ale activității vechiului birou, care, în paranteză fie spus, și-a îndeplinit totuși în bune condiții mandatul, subunitatea deținând - după cum ne-a informat secretarul comitetului UTC - al optulea titlu de frunte consecutiv, au formulat propuneri concrete vizavi de neajunsurile relevate. S-a avut în vedere sporierea numărului și conținutul informațional al activităților de educație patriotică, organizarea unor întreceri între diferitele categorii de militari tanchiști și în mod curent nu numai când se desfășoară „Olimpiada tanchistului” pe unitate, unele perfecționări în dotare și amenajarea sălilor de specialitate care s-au

angajat să-și aducă și ei, tinerii, contribuția. Acest mod de a aborda problemele este, după cum am aflat, o practică în organizație, biroul stimulând și încurajând o astfel de atitudine constructivă, care a devenit una dintre caracteristicile stilului său de muncă, nu întâmplător, în cuvântul său, secretarul organizației de bază de partid, locotenent-major Marin Chirilă, recomanda noului birou să preia aceste trăsături și să le perfecționeze, astfel încât organizația, una dintre cele mai bune din unitate, să se mențină pe un loc fruntaș în cadrul întrecerilor uteciște, „Organizația UTC - factor activ de îndeplinirea prevederilor Directivei comandantului suprem”.

Dincolo de aspectele semnalate în cuprinsul rândurilor de mai sus, trebuie să menționăm că toate subunitățile din care face parte organizația UTC la care ne-am referit s-au înscris cu rezultate meritorii în îndeplinirea sarcinilor în anul care a trecut, că tinerii sunt hotărâți să contribuie din toate puterile lor la ridicarea acestora pe noi trepte de calitate. Aceasta cu atât mai mult, cu cât, așa cum au subliniat toți vorbitorii, activitatea ce se va desfășura de către birourile nou-alese, de către uteciști, beneficiază de inestimabile teze, idei și orientări cuprinse în magistrala Expunere a secretarului general al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la forumul democratic noastre revoluționare din noiembrie anul trecut, a căror transpunere în viață va asigura o activitate și mai ridicată, obținerea unor rezultate de prestigiu în întâmpinarea marilor evenimente din viața poporului nostru, a 45-anei aniversare a lui August 23 și Congresul al XIV-lea al partidului.

Locotenent-major Nicolae Baboi
Apărarea patriei,
februarie, 1989

DIN ARHIVA CC AL PCR

Tematica brigăzii CC al PCR, care va controla stilul și metodele de muncă ale organelor și organizațiilor de partid din județul Bihor (II)

● Stilul și metodele de muncă folosite de organele și organizațiile de partid pentru creșterea rolului de forță politică conducătoare a partidului:

1. Măsurile luate pentru perfecționarea stilului și metodelor de muncă ale organizațiilor de partid, cunoașterea și aplicarea hotărârilor de partid și legilor țării, a indicațiilor și orientărilor tovarășului Ceaușescu, secretarul general al partidului, în scopul creșterii continue a rolului conducător al partidului.
2. Pregătirea și desfășurarea plenarelor, a ședințelor de birou și secretariat, a adunărilor generale ale organizațiilor de partid; calitatea hotărârilor și măsurilor adoptate, organizarea controlului îndeplinirii lor. Antrenarea activului de partid și a comisiilor pe probleme la soluționarea sarcinilor ce-i revin organizației județene de partid.
3. Preocuparea pentru formarea și educarea cadrelor, creșterea nivelului lor de pregătire politică, profesională, tehnică, științifică și culturală, creșterea spiritului revoluționar, a combativității și răspunderii în muncă.
4. Îndrumarea de către organele de partid a organizațiilor de masă și obștești (sindicat, UCT, organizația de femei, FDUS, ODUS), în vederea exercitării în mai bune condiții a atribuțiilor ce le revin.
5. Conducerea și îndrumarea de către comitetele de partid - județene, municipale, orașenești și comunale - a consiliilor populare, cunoașterea modului cum acestea își exercită atribuțiile conferite de legile țării.

6. Modul în care se acționează pentru buna funcționare a tuturor organelor de conducere colectivă din întreprinderile din industrie, agricultură și celelalte ramuri de activitate, creșterea rolului adunărilor generale ale oamenilor muncii din unitățile economico-sociale.
7. Modul în care îndrumă Comitetul Județean de Partid organele Ministerului de Interne, procuraturii și justiției, în vederea realizării sarcinilor și atribuțiilor ce le revin.
8. Activitatea organelor și organizațiilor de partid pentru întărirea și controlul activității gărzilor patriotice, în vederea ridicării conținutului acțiunilor de pregătire de luptă și politice.

● Conducerea de către organele și organizațiile de partid a activității de înfăptuire a programului ideologic al partidului:

1. Activitatea desfășurată de organele și organizațiile de partid pentru însușirea și aplicarea de către toți comuniștii și oamenii muncii a conținutului documentelor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale din decembrie 1984, a tezelor, conceptelor și orientărilor cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la ședința comună a plenarei CC al PCR, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, din noiembrie 1988.
2. Preocuparea organelor și organizațiilor de

partid pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii, în scopul creșterii spiritului revoluționar al acestora. În vederea mobilizării lor la înfăptuirea exemplară a sarcinilor din planul de dezvoltare economico-socială în profil teritorial.

3. Forme și metode politico-ideologice și cultural-educative pentru cunoașterea marilor înfăptuiri din anii socialismului, cu deosebire după Congresul al IX-lea al PCR - în scopul ridicării spiritului militant și nivelului educației patriotice, al dragostei neîmurmurate față de țară a celor ce muncesc. Folosirea așezămintelor de cultură, muzeelor și altor instituții pentru cultivarea și dezvoltarea patriotismului socialist, perfecționarea activității consiliilor de educație politică și culturală socialistă. Activitatea de creație tehnică, științifică și cultural-educativă desfășurată în cadrul Festivalului Național „Cântarea României”.

4. Măsurile luate pentru perfecționarea organizării și desfășurării învățământului politico-ideologic, a propagandei prin conferințe și dezbateri ideologice, creșterea eficienței acestora.

5. Conducerea de către Comitetul Județean de partid a activității presei și tipăriților, pe plan local, în vederea sporirii contribuției acestora la înfăptuirea politicii partidului, educație patriotică și revoluționară a oamenilor muncii.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR - Secția

Cancelarie, dos. nr. 5/1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

FLOAREA MOMÂRLANILOR, RASĂ DE PE FAȚA PĂMÂNTULUI

(Urmare din pag. 1)

Licităția a câștigat-o un inginer cu pile, care a oferit doar 250.000 de lei. La puțin timp, Violeta Mojoacă a răscumpărat pământul pentru tatăl său. Cu orice preț. Adică de șase ori mai mult decât plătiese inginerul.

„Dacă număr fotografiile, vă pot spune exact câte case au fost dărâmate din vatra satului.” Femeia așa-ză pozele făcute de un inginer de la mină, le știe pe fiecare, care cui aparținut și ce poveste se ascunde în spatele ei. Casele sunt zdravene, cu prispă înaltă și beci încăpător. Astăzi se mai găsește un singur exemplar autentic, chiar din Câmpu lui Neag, la Muzeul Satului. „Asta e casa părintească, asta e casa fratelui meu, asta e a bunicii. Biserica avea 120 de ani și purta hramul «Sf. Mihail și Gavril».” Când a venit decretul de expropriere, era frig afară. I-au mutat pe toți din case într-un bloc din Uricani, fără căldură, fără apă, ca pe animale”. Își amintește Violeta Mojoacă. „Oamenii s-au opus la început, dar se trezeau că erau luați pe sus noaptea, când dormeau. O femeie își fierbea varza pe sobă și, când a ridicat ochii în tavan, a văzut militari care-i

decoportau casa. Tata a ieșit cu furca și coasa la secretarul de partid, dar l-au amenințat cu închisoarea. Plus că erau cei care lucrau la mină și li s-a spus că, dacă vor coopera, își vor putea recupera din materiale și din ce au prin case. Astfel că au început să dea exemplu. Tot pe mineri îi amenințau cu Legea 360, litera i), adică nu s-ar mai fi putut angaja o anumită perioadă dacă erau dați afară sub această lege.” Răsfioește pozele în timp ce-și amintește... „Uite, în casa asta mare, cu rufe întinse pe toată veranda, stătea o văduvă cu trei copii. A refuzat până în ultimul moment să plece, dar militarii au săpat sub casa, până când aproape rămăsese în aer și femeia a trebuit să plece cu copiii...”

Aici e casa părintească. Aveam verandă închisă unde mă jucam, un castan mare în fața casei și fântână. În curte era mereu curat, că nu aveam voie să lăsăm găinile să intre. Tata, când a văzut că toată munca lui de-o viață s-a distrus și când a văzut pământul răscolit unde a fost îngropat fratele meu, s-a dus în pădure să se spânzure. Frațele meu fusese înmormântat cu un an înainte și mai avea jumătate de obraz când l-au dezgropat.

Biserica din satul Câmpu lui Neag, veche de 120 de ani, a fost demolată, împreună cu alte 39 de construcții, pentru un proiect care viza extragerea hulei în regim de carieră

La Biserica a fost nenorocire. Au răcolit cimitirul și mi-am văzut frațele, îngropat de nici un an, pe jumătate descompus. Alți bătrâni erau

îngropați mai curând, de două-trei săptămâni. Dar au făcut peste toți tranșe, au amestecat oasele. Unii au venit cu sicrie să mai adune din oase,

dar majorității nu i s-a permis. Tot atunci s-a descoperit siflul de plumb al unui soldat. Nu s-a aflat niciodată ce era cu el acolo, în cimitir. La demo-

larea bisericii, muncitorii au refuzat să se urce pe buldozer. Și s-a urcat inginerul-șef, care a dărâmat-o. Câteva dintre obiectele de atunci se află la noua biserică. Așa s-a împrăștiat lumea din sat. Urlau câinii în urmă, era ceva de speriat după ce au plecat oamenii!

Mulți dintre săteni au ajuns la bloc, alții au murit, la scurt timp, de inimă rea. Tata n-a vrut cu nici un chip să stea la oraș, în Uricani. I-a mai rămas un grajd și și-a făcut acolo gospodărie. La început, pe locul vetrei satului, a fost o exploatare de suprafață, apoi a devenit Mina Câmpu lui Neag. Ca un făcut, când au ajuns cu exploatarea la cimitir, acolo s-a terminat falia de cărbune. Vreo patru-cinci familii au rămas și cu banii dați ca despăgubire, și cu casa. Autoritățile dădeau în jur de 40.000 de lei de familie, indiferent de ce aveau. Tatăl meu avea o livadă de 391 de pomi fructiferi. I s-a dat preț obșnuit, nu ca pentru familie, pentru că, ziceau ei, nu erau pomii aliniați”. Își amintește urmașa familiei Mojoacă.

După 1990, oamenii au încercat să intre în posesia vechilor pământuri sau măcar a celor din apropierea zonei în care crescuseră. Mai ales că

mina s-a dovedit a fi neprofitabilă și a fost închisă la scurt timp. În cariera rămasă s-a format un lac, unde vara vine puhoi de lume la plajă, un fel de „mare a săracilor”. Cele câteva case rămase se confruntă cu o situație paradoxală. Oamenilor li s-a spus că, într-adevăr, casele le aparțin, dar terenurile sunt ale statului. Astfel că s-au trezit chiriași în propria casă, plătid anumite sume la stat.

La doi-trei ani după dărâmarea inimii satului Câmpu lui Neag, tatăl Violetei Mojoacă a mers la o licitație pentru a-și recupera terenul. Deși avea mai mulți bani decât concurenții lui, pământul familiei a ajuns la un inginer. „Tata a venit plângând acasă și iam zis atunci că o să fac tot posibilul să-i dau pământul înapoi”. Își amintește fiica acestuia. I-a făcut inginerului o ofertă de nerefuzat, de șase ori mai mare decât dăduse el la licitație, și astfel familia Mojoacă și-a recuperat o parte din avere. „După anul 2000 au apărut câteva case prin zonă. Sunt urmași ai celor strămutați cu forța, ai celor patru familii care au pus bazele satului hidraulic Neag”, încheie Violeta Mojoacă.

(a consemnat Ionela GAVRILIU)

COPIII INFECTAȚI CU HIV

(Urmare din pag. 1)

„Asta este imaginea pe care-o am. Copiii erau toți sub 2 ani, dar marea majoritate aveau câteva luni – 1 an. 85% din copiii pe care i-am avut în evidență din '90 încoace (în total, 1,780) s-au născut în 1988”.

Cauza morții: bronhopneumonie

„O dată cu diagnosticarea bolii, a început calvarul care a durat opt-nouă luni. Dacă ar fi durat mai mult, n-aș fi putut depăși criza cu mintea întreagă. Eu trebuia să-i primesc pe toți, pentru că era o boală infecțioasă și eram șefa secției de copii. În afară de asta, eram și Secretar de partid pe Spitalul Municipal și nu aveam cum să nu îndeplinesc sarcinile date. Eram îngrozită, pe de o parte de boala despre care nu știam mare lucru dar știam că este transmisibilă și mortală, pe de altă parte pentru că nu aveam voie să vorbim despre ea. Bucureștiul – Ministerul Sănătății – ne-a somat: «In nici un caz nu puteți vorbi despre asta!». Eram sub o presiune formidabilă... Mureau foarte mulți, de cele mai multe ori câte doi pe zi, dar ordinul era «nu cumva să scrieți în certificatele de deces că mor de SIDA!». Trebuia să scriem că au murit de bronhopneumonie, de septicemie... de orice, dar nu puteam nici măcar să pronunțăm cuvântul «SIDA». Nu puteai să vorbești la telefon, să puteai să vorbești în familie, să spui unde lucrezi și ce lucrezi. Ni se spunea «nu vorbiți acasă despre ce se întâmplă aici!». Mai mult decât atât, la un moment dat au apărut la ușă paznici. Nu știam cine sunt, de unde sunt – probabil erau securiști, nu știu, doar bănuiesc. Cert e că stăteau pur și simplu la ușă niște bărbai. Acele luni au fost groaznice pentru mine... nu pot să spun ce spaimă aveam, la gândul că s-ar putea afla cumva că eu îngrijesc copiii cu SIDA. Pentru că Elena Ceaușescu spusese foarte clar: «Intr-o țară comunistă nu se poate să avem copii cu SIDA!».

Din același motiv, în '89 n-am putut ține o evidență a copiilor diagnosticați cu HIV decât de la începutul lunii decembrie, când am înființat «caietul negru», pentru că deja fuseseră și în continuare erau mult prea mulți. Boala ucidea, dar nu exista. Cam așa a fost din mai '89 până-n ianuarie '90, când ne-am trezit că... nu numai că veneau foarte mulți copii și eram asaltați de acest fapt, dar ne-am trezit cu ziarști din toată

SIDA era în 1989 puțin cunoscută chiar și de specialiștii în boli infecțioase FOTO: Arhiva personală Rodica Mătușa

lumea. Pentru că se auzise, dar nu știu de unde s-a auzit...”

Statistici

Conform informațiilor deținute de Sanepid, în anul 1990, în județul Constanța au fost înregistrați 550 de copii, cu vârste între 0-4 ani, infectați cu HIV, dintr-un total de 655 de persoane depistate pozitiv.

La nivelul întregii țări, conform unei statistici a Ministerului Sănătății făcută la 30 septembrie 1990, după anul de diagnosticare situația era redată în felul următor: în anul 1985

au fost diagnosticate 5 cazuri, în 1986 – un caz, în '87 – 4 cazuri, în '88 au fost diagnosticate 14 cazuri, în '89 – 198 de cazuri. În '90, cele mai multe cazuri au apărut în ianuarie – 566, alte 211 cazuri fiind diagnosticate în perioada ianuarie-septembrie. Conform aceluiași statistici, totalul celor infectați la sfârșitul lui septembrie '90 era de 999, din care 935 de copii (356 cu vârste cuprinse între 0-11 luni și 575 din grupa de vârstă 1-4 ani).

În 1992, dintre toate cazurile de copii HIV pozitivi, 67% erau copii instituționalizați.

Paula Anastasia TUDOR

CAZURI NOI SIDA LA COPII, DUPĂ ANUL NAȘTERII

Anul nașterii	Nr. cazuri	% (din total cazuri înregistrate în perioada 1985-1994)
1989	1151	41,21

Sursa: Ministerul Sănătății, Direcția Generală a Medicinii Preventive și Promovarea Sănătății

CALEA DE TRANSMITERE SIDA LA COPII ÎN 1989

Anul	Mamă-copil heterosexual	Mamă-copil alt/necunoscut	Hemofiliile - cuagulopatii	Recipient transfuzii	Nocozomial	Necunoscut	Total
1988	27	37	8	321	360	359	1112
1989	22	30	4	261	396	438	1151

Sursa: Ministerul Sănătății, Direcția Generală a Medicinii Preventive și Promovarea Sănătății

Restricții în privința proprietății

Printre cele mai semnificative restricții ale anului 1989 se află și cele semnificate de politologul Anneli Ute Gabanyi în raportul secției de cercetare pe care-o conducea la Radio Europa Liberă.

În România, principalele mijloace de producție au fost naționalizate în 1948; iar colectivizarea agriculturii românești se încheie în 1962, mai rămânând astfel doar un sector privat foarte redus, constând mai ales din mici parcele de pământ particulare. În ultimii 10 ani a existat totuși o tendință nu numai de a restrânge și mai mult posesia privată de pământ, ci și de a spori supervizarea micilor terenuri particulare care mai există. Concluzia pe care Ceaușescu a tras-o din tulburările din Polonia a fost aceea că era nevoie de mai mult, și nu de mai puțin, „socialism”: nu mai multă, ci mai puțină agricultură privată, nu mai mult, ci mai puțin comerț liber, precum și restricții mai mari în privința Bisericii Catolice și a disidentilor.

În 1974, s-a anunțat deja o lege care proclama statul drept unic posesor al pământului țării și deci autorizat să hotărască folosirea acestuia. Prin

aceiași lege, se restrângea și dreptul de a moșteni pământ, fiind dezmoșteniți cei care nu aveau pregătire agricolă. Potrivit unei alte legi publicate în 1980, achiziționarea loturilor particulare atât în zonele urbane, cât și în cele rurale era permisă doar dacă acestea urmau să fie folosite în scopuri agricole.

În cursul anilor '80, a sporit amestecul statului în agricultura particulară. Pomii fructiferi, viile și animalele erau înregistrate de autorități, iar tănuirea efectivelor de animale atrăgea după sine confiscarea acestora. Sacrificarea animalelor particulare sub o anumită vârstă era interzisă prin lege. Amestecul statului în agricultura privată a culminat cu reintroducerea sistemului de cote. Potrivit acestuia, nerespectarea cotelor obligatorii de livrare atragea pierderea dreptului de folosire sau de posesiune a pământului. Această măsură a con-

ducut la o și mai mare scădere a rezervei alimentare, împreună cu stabilirea, în 1983, a prețurilor maxime pentru produsele agricole vândute de producătorii particulari.

Era limitată de asemenea deținerea particulară de case și apartamente, după o scurtă perioadă de liberalizare în anii '70. În 1980, se interzicea prin lege deținerea de către o persoană a mai mult de o casă ori un apartament. În România, cetățenii nici măcar nu au dreptul să poseze mai mult de un loc de veci. În 1982, s-a decretat deja că pământul ori casele celor care emigraseră vor fi „preluate” de statul român. În plus, cei care făceau cerere de emigrare erau nevoiți să-și vândă proprietățile la prețuri stabilite de o comisie de stat.

Prin legea referitoare la patrimoniul cultural, intrată în vigoare în 1974, se limita drastic deținerea de către persoane fizice ori instituții (precum bisericile) a obiectelor cu valoare istorică și artistică. Proprietarii nu mai sunt liberi să rețină, să vândă ori să exporte astfel de bunuri. Deținerea de metale rare și pietre

prețioase a fost limitată în 1969 și declarată monopol de stat în 1974.

Restricții privitoare la folosirea proprietății private sunt strâns legate de cele privind libertatea de a vinde și a cumpăra. Declarând, încă din 1969, că statul are dreptul să verifice dacă bunurile unei persoane fuseseră achiziționate „ilegal”, regimul și-a creat de fapt o nouă modalitate de a controla populația. Această „lege a bunurilor ilicite”, cum este ea numită în România, împreună cu un decret emis în 1977 care interzicea membrilor nomenclaturii să cumpere lucruri de valoare ori să le accepte drept cadouri, indică în mod indirect extinderea corupției, mitei și șantajului din țară. Cu toate acestea, stilul de viață regesc al clanului Ceaușescu arată în mod clar că membrii săi nu au considerat niciodată că aceste legi și decrrete s-ar aplica și în cazul lor.

Romanian Situation Report/10, Radio Free Europe Research, 26 iunie 1985 (Anneli Ute Gabanyi, Cuful lui Ceaușescu, Polirrom, Iasi, 2003, pp.260-261)

DUPĂ 20 DE ANI

UN COPIL DE GENIU ȘI-A RATAT CARIERA ÎN ACTORIE

Acum 20 de ani, Octavian Herescu a jucat în filmul regizorat de Cornel Diaconu, „De ce are vulpea coadă”. Era un copil... Pe atunci avea doar 6 ani, dar a reușit să-i impresioneze pe toți membrii echipei de filmare cu istețimea și umorul lui. Diaconu și Vali Urutescu – cel care juca rolul bunicului lui Herescu – l-au numit un copil de geniu. „Mai mult de jumătate din scenariu l-am făcut împreună cu el”, spune regizorul referindu-se la micul actor ales pentru rolul său în urma unui casting. Multe dintre replicile pe care picul le-a dat în film i-au aparținut, Cornel Diaconu fiind foarte atent la vorbele pe care micul actor le rostea spontan. Deși se prezicea, clar, un viitor bun în cinematografie, datorită rolului din „De ce are vulpea coadă”, destinul lui Octavian Herescu a avut altceva de spus și l-a trimis în cu totul alte direcții.

A plecat din țară în 1990, împreună cu familia. Iată care este povestea unui băiat de 26 de ani, pe care, cu ajutorul tehnologiei – internetul – l-am găsit în Canada, lucrând ca specialist în IT. Paradoxal, pe continentul vecin, America de Nord, trăiește un alt român, specializat în același domeniu, al calculatoarelor, și care se numește... Octavian Herescu. Același nume, aceeași meserie, două persoane care nu s-au cunoscut niciodată, două destine diferite.

„Aveam 10 ani când am plecat din România. Mi s-a rupt inima... Am ajuns întâi în Elveția și abia după vreun an în Canada. Abia acum înțeleg de ce au venit ai mei aici. Este țara emigranților. Toată lumea vine de altundeva și nimeni nu te injură dacă vorbești engleza cu un ușor accent. Pe vremea aia, mi s-a părut sfârșitul lumii. Era atât de departe de România. Dar viața a continuat. Cu timpul, am devenit

Octavian Herescu la 6 ani și... după 20 de ani

Arhiva personală Octavian Herescu

„din ce în ce mai canadian”.

M-am dus la școală, am învățat, m-am dus la petreceri etc. Nu am avut nici un prieten român. Am avut amici țării, foarte mândri că jucau într-o piesă de teatru din liceu. Dar eu tăceam... A fost haios într-un fel, fiindcă nimeni nu a știut că am jucat vreodată într-un film. M-am dus la universitate, am studiat informatica și literatura. Am terminat în 2004 și timp de un an am continuat să lucrez la slujba pe care am avut-o în universitate, aceea de barman”. Octavian a lucrat într-un club de noapte: „Am văzut acolo oameni foarte frumoși făcând lucruri foarte urâte”. A lucrat și într-un „up-scale lounge” (tot un soi de local de noapte, dar mai select, după cum explică băiatul). „Unde am văzut oameni foarte bogați făcând, de asemenea, lucruri foarte urâte. Ceea ce mi-a plăcut totuși a fost faptul că am avut ocazia să vorbesc cu atât de mulți oameni, despre viața lor, am aflat atâtea povești... A fost foarte ciudat să lucrez, noaptea, cu oameni cruzi și neciopliți și zilele să studiez cu alții, rafinați și intelectuali. Și nu spun că o grupă era mai bună decât alta, pentru că oamenii mai buni și mai răi sunt peste tot, dar dacă ar fi să aleg, aș sta în cercul academic”.

Din 2005, însă, Octavian Herescu s-a mutat cu locul de muncă din „real world” în „virtual world”. Am început să lucrez ca și programator în cadrul

unei companii mici, dar banii strănsi din salariu i-au ajuns să facă un tur întreg al Europei. A revenit în România în 2006. Prima dată după 17 ani. „Am vizitat Bucureștiul, dar nu știam pe nimeni, nu am reîntâlnit pe nimeni de vârsta mea, nu m-am văzut cu nici un cunoscut. Orășul mi s-a părut rece, dar, sincer să fiu, aș fi rămas acolo dacă aș fi avut vreun motiv...”. N-a mai recunoscut nimic din ceea ce lăsase în urmă cu 20 de ani și nici una din imaginile pe care și le zugrăvise în minte în tot timpul cât a locuit în Canada nu s-au suprapus cu realitatea pe care i-a arătat-o Bucureștiul, orașul natal de care s-a despărțit cu lacrimi în ochi acum două decenii. „A fost un șoc pentru mine să văd acest București. Și din prima zi în care am pus piciorul, din nou, pe pământ românesc, am realizat, de fapt, că mă simteam mai mult canadian decât orice altceva. Sentimentul ăsta mi-a lăsat un gust amar, aflat atâtea povești... A fost foarte ciudat să lucrez, noaptea, cu oameni cruzi și neciopliți și zilele să studiez cu alții, rafinați și intelectuali. Și nu spun că o grupă era mai bună decât alta, pentru că oamenii mai buni și mai răi sunt peste tot, dar dacă ar fi să aleg, aș sta în cercul academic”.

tru o companie de software, o muncă, de altfel, destul de stimulatoră pentru intelectul meu, dar și plătitoare ca dracu’, uneori. De-asta, în fiecare an, plec din țară pentru trei luni de zile, încercând să fac ceva mai bun cu viața mea. Anul trecut, spre exemplu, am fost în sudul Asiei, unde am văzut niște locuri cu mare încărcătură spirituală.”

Amintiri despre film

„Întâmplări din film... O să încerc să-ți povestesc numai ce am mai clar în minte... În primul rând, trebuie să-ți zic că am fost copil de cârți. Îmi plăcea să citez și să desenez și nu știam mai nimic de lumea care nu era pe pagină. Valentin Urutescu, care juca rolul bunicul meu în «De ce are vulpea coadă», film lansat în februarie 1989, a avut un mare șoc atunci când a aflat că eu nu am tras niciodată cu o praștie și că, la vârsta de 6 ani, nu știam să merg pe bicicletă. Misiunea lui a devenit, prin urmare, aceea de a-mi arăta ce înseamnă să fi copil. Evident, printre altele, asta înseamnă și să-l ajuți să fure peștii din piață. Am râs cu acest om ca și cu un prieten de vârsta mea! Era dulce și cald, și-mi povestea «chestii» de care nu-mi aduc aminte deloc acum, dar care știu că m-au afectat foarte mult pe vremea aceea. Ah, ceva care mi s-a părut mie întotdeauna amuzant a fost când a trebuit să filmăm scena cu vulpea. O scenă în care bunicu’ îmi explica ce înseamnă și smecheră este vulpea, cum și-a făcut ea vizuina, cu câte intrări și ieșiri, câte văzute, câte nevăzute etc. Apropo de arhitectura vizuinei, tin minte că am întrebare la un moment dat, «da ce, are și apă caldă?». A fost o aventură foarte frumoasă, dar pe vremea aceea nu dormeam să fiu actor și, să fiu sincer, nu credeam că eram foarte bun, pe de-o parte, iar pe de altă parte îmi părea ciudat să mă prostesc în fața aparatului de filmat, să fiu aplaudat pentru această prostie, dar să încerc să fiu un copil normal și nealintat după aceea. Evident, aveam o idee nedezvoltată despre ce înseamnă să fi actor – sau poate prea dezvoltată, nu știu... În orice caz, nu am mai jucat de atunci, deși m-am întrebat câteodată dacă aș mai putea acum, după 20 de ani.”

Roxana-Ioana ANCUȚA

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Conducte nereparate la Galați

În sistemul Hidrotehnic nr. 2 Independența, din cadrul IELIF Galați, sunt de irigat în anul viitor 36.500 de hectare – ce aparțin consiliilor unice Tudor Vladimirescu și Ivesti. O suprafață destul de mare, după cum aprecia și ing. Mircea Alexandru, șeful sistemului, pentru care trebuie depuse eforturi sustinute încă de pe acum, astfel ca, atunci când va fi nevoie, la rădăcina plantelor să ajungă cât mai multă apă.

Mai întâi – așa cum stă binele bunului gospodar – s-a procedat, încă din toamnă (după încheierea campaniei de irigații) la inventarierea lucrărilor ce trebuie executate pentru reducerea tuturor instalațiilor la parametri de funcționare: s-a stabilit volumul de terasamente care necesită a fi decolmate din canalele principale de irigații la un total de circa 6.000 mc. Față de cei 4.000 mc prevăzuți pentru trimestrul al IV-lea din 1988 s-au realizat 5.400 mc, ceea ce constituie o garanție că, la acest capitol, lucrările vor fi cu mult devansate. În activitatea de reparații peree (a capuștelor la canalele cu dale de

beton) – ținând cont că lucrarea e nouă și că, în general, sistemul s-a comportat bine din acest punct de vedere – nu s-a făcut decât o revizie, fără a necesita intervenții de anvergură. În ultimul trimestru din anul 1988 se planificaseră să fie supuse reviziilor și reparațiilor 82 de agregate de pompare, și iată că deja sunt gata 87. Adică s-au creat condiții ca cele 122 existente în toate stațiile să se repare mult mai devreme. Echipa condusă de ing. Radu Petropol, șeful compartimentului electromecanic, contribuie din plin la soluționarea problemelor ce au un grad mai mare de tehnicitate... Un capitol aparte însă, care umbrește activitatea de ansamblu a Sistemului Hidrotehnic Independența, îl constituie stadiul reparațiilor echipamentelor de udare. La zi, din cele 4.400 de conducte prevăzute a fi reparate, s-au realizat numai 2.265. Mult prea puține față de posibilitățile existente aici. Cheia acestor probleme, în sensul nerezolvării ei la timp, stă în neafarea din vreme – de către unitățile agricole cooperative – a conductelor. Au răspuns

promp la această obligație AEI Hanu Conachi (director Costică Sândică), IAS Ivesti (director ing. Sorin Popovici), CAP Bucești (președinte Ionel Corpaci) și AEI Independența (director ing. Aurel Viorică). În schimb, cooperativele agricole de producție Piscu (președinte Virgil Turlea) și Umbrărești (președinte Tudorel Drutu) nu au adus încă la reparații nici o conductă, iar CAP-urile Tudor Vladimirescu, Șerbănești, Liești și alte nu au finalizat încă această elementară sarcină! Ce-or fi așteptat, nimeni nu știe: fiindcă invitații speciale (a se înțelege cele patru-cinci note telefonice transmise) au fost dar... degeaba. Ce se poate face pentru aducerea în grafic a acestor importante acțiuni? Să se transporte grabnic toate conductele și aspersoarele prevăzute a fi reparate la cele două ateliere special amenajate de Sistemul Hidrotehnic Independența, unde pentru urgențarea lucrării s-a organizat lucrul în două schimburi!

Grigore LAZAROVICI
Viata nouă, jud. Galați,
nr. 13107 din 1989

Viza de Occident și „Meridianele cântecului și dansului”... INTERZISE!

(Urmare din pag. 1)

Și astfel rezulta o emisiune nemaivăzută în acele timpuri, o bucurie uriașă pentru cei care nu aveau nici video, nici relații. În emisiune răspundeam și unor scrisori (soseau cu miile) și mai ales făceam ca și la Radio, ample prezentări artistilor străini. Fiind înregistrată, urmăream emisiunea ca toată lumea, acasă. Într-o seară intrasem în viziune un cântec latino, în care apăreau și câteva perechi de dansatori care se unduiau pe ritmurii gen „Lambada”. Dansatoarele aveau ținute mai... lejere, dar în nici un caz așa cum sunt astăzi. Când se roteau, li se mai ridicau fustele, li se vedeau coapsele... Ei bine, nici nu începuse bine emisiunea, când ea este curmată brusc și pe ecran apare voios un... taraf de muzică populară!!!

Mi-a stat inima în loc, emisiunea nu s-a mai reluat, deci nu fusese vorba despre o defecțiune tehnică, folclorul respectiv făcând parte din așazia... „mapă de rezervă” pregătită pentru situații-limită. L-am sunat pe Titus – și el era la fel de îngrijorat ca și mine, ca să nu zică de-a dreptul speriat, căci el, ca angajat al TVR, cunoștea perfect faptul că doar două persoane puteau interrompe în acest mod transmisia. Vă dați seama că n-am dormit nici unul dintre noi în acea noapte, iar a doua zi ni s-a confirmat ceea ce bănuiam: telefonul întempestiv venise de la Cabinetul 2, Elena Ceaușescu monitorizând în mod obișnuit ce se petrecea pe micul ecran, cu atât mai mult cu cât nu avea mult de „lucru” între orele 20:00 - 22:00. Fusese scandalizată de-a dreptul de „indecența dansatoarelor”!!! În zilele următoare am stat ca pe ghimpi, nici nu am ieșit din casă, așteptând să fiu săltat și anchetat. Din fericire, după cum

Goombay Dance Band a concertat în 1989, la Sala Polivalentă din București, într-un spectacol prezentat de Tavi Ursulescu FOTO: Arhiva personală Octavian Ursulescu

aveam să aflui de la Titus, am scăpat ușor, doar cu o anchetă internă la sânge, mușamalizată discret, pentru că și la nivelul secției de presă a PCR erau destui oameni inteligenți. Evident, avea să fie ultima emisiune, ea fiind desființată, spre marea dezamăgire a milioane de telespecta-

tori. În 1990 am reluat-o, am mai făcut câteva zeci de ediții, gratis, cu entuziasm post-revoluționar, dar până la urmă am renunțat. Timpul „muncii voluntare” trebuia să se încheie...

Octavian URSULESCU

